

Володимир Іванишин

Подільський державний аграрно-технічний університет

АГРАРНА РЕФОРМА: В НАУЦІ, ПРАКТИЦІ І ОСВІТІ

Стрімкі соціально-економічні трансформації в Україні викликали зміни у модернізації та розвитку професійної підготовки фахівців всіх галузей. Не минули ці зміни і підготовку спеціалістів аграрної сфери, які мають відповідати актуальним вимогам як професійної, так і суспільної діяльності.

Нині сучасний стан економіки країни потребує створення новітньої системи інноваційного розвитку аграрної галузі економіки, модель якої матиме такий вигляд: "аграрна освіта – аграрна наука – аграрне виробництво". (Рис.1)

Розроблено автором

Рис 1. Модель розвитку аграрної економіки

Ідея регіональної кооперації, взаємодії наукових і освітніх установ, виробничників є новаторською для нас. Сьогодні спеціалістів-аграріїв виховують 22 університети, академії, інститути, 118 технікумів і коледжів. В них у розпорядженні є більше 70 тисяч гектарів землі. Тому потрібно чітко і виважено визначити, на основі яких критеріїв планується з 22 аграрних університетів обрати 7, які залишаться університетами, а решту зробити філіями.

М.П. Хоменко та О.М. Ткачук зазначають, що одним із основних критеріїв якості професійної підготовки фахівців є знання та уміння фахівців, що визначає їх конкурентоспроможність і працевлаштування у європейському економічному просторі.

Невід'ємною складовою діяльності аграрних вищих навчальних закладів є проведення наукових досліджень. З цією метою в структурі вищих навчальних закладів функціонують 14 науково-дослідних інститутів та 67 проблемних лабораторій, створені понад 350 кафедр на виробництві, інформаційно-консультативні служби для сільськогосподарських товаровиробників [1].

Практичне навчання студентів та виконання науково-дослідних робіт здійснюється у 86 навчально-дослідних господарствах та інших виробничих підрозділах, що мають у користуванні понад 125 тис. га землі і спеціалізовані, в основному, на насінництві та племінній справі [1].

Виходячи з умов Болонської угоди, перспективи розвитку має вищий навчальний заклад, до складу якого входять науково-дослідні інститути, коледжі, навчально-дослідні господарства та інші структурні підрозділи [1,с.8].

Тому, на мою думку, потрібно сприяти формуванню університетським навчальним центрам за галузевим принципом.

Такі наукові осередки, мають бути створені на базі аграрних вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації, а це дозволяють підвищити ефективність реалізації ступеневої підготовки фахівців-аграріїв; проводити спільні науково-дослідні роботи, забезпечувати підготовку наукових кадрів; ефективно використовувати матеріально-технічну базу вищих навчальних закладів і навчально-дослідних інститутів.

Орієнтовна (примірна) структура регіонального навчально-науково-виробничого центру (комплексу) аграрної освіти і науки

Важливо чітко усвідомити, що з урахуванням інтеграційних процесів входження України до Європейського освітнього простору, формування мережі потужних університетських центрів за галузево-територіальним принципом, є пріоритетним напрямом професійної підготовки фахівців аграрної галузі.

Необхідно сприяти співпраці аграрних ВНЗ із закордонними навчальними закладами та науковими установами, що дасть змогу нашим студентам проходити стажування в провідних університетах країн ЄС (Польща, Великобританія, Данія, Німеччина, Франція) та інших країнах світу, а також нам ділитися своїм досвідом з колегами всього світу та навчати в Україні іноземних студентів.

Варто зазначити, що більшість аграрних університетів України є членами Всесвітнього консорціуму закладів та установ аграрної освіти та науки. Це дає змогу ефективно використовувати досвід країн ЄС у професійній підготовці фахівців аграрної галузі в Україні. [2].

Важливим етапом професійного розвитку, як викладачів так і студентів, є їх стажування безпосередньо на виробництві. Це дозволяє викладачам розвиватись в плані самоосвіти і професійного вдосконалення, завжди бути в курсі всіх нових технологій та професійних новинок, що потім необхідно використовувати в навчально-науковому процесі, тому, ще раз хочу наголосити, що навчання, наука та виробництво – є невід’ємними ланками успішного розвитку АПК.

Важливим елементом професійної підготовки фахівців аграрної галузі є система післядипломної освіти. В Україні щорічно проходять перепідготовку та підвищують кваліфікацію понад 50 тис. державних службовців, керівників підприємств, спеціалістів господарств АПК різних форм власності, викладачів аграрних вищих навчальних закладів [3].

Саме з формування контингенту майбутніх студентів-аграріїв починається підготовка фахівців для галузі. Вона відзначається проведенням активної профорієнтаційної роботи, що, в свою чергу, дозволяє відібрати з-поміж сільської молоді кращих, мотивованих випускників шкіл, які після закінчення навчального закладу повернуться працювати у село, а це його майбутнє і відродження.

Література

1. Хоменко М. П. Стан і прогностичні тенденції розвитку аграрної освіти в умовах модернізації вищої освіти та сучасних вимог ринку праці / М. П. Хоменко, О. М. Ткачук // Проблеми освіти : наук. зб. — К. : Інститут інноваційних технологій й змісту освіти МОН України, 2007. — Вип. 53. — 132 с.
2. Хоменко, О. М. Ткачук // Проблеми освіти : наук. зб. — К. : Інститут інноваційних технологій й змісту освіти МОН України, 2007. — Вип. 53. — 132 с.
3. Заскалета С. Тенденції професійної підготовки фахівців аграрної галузі і України / С. Заскалета : [Електронний ресурс] — <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2599> — Назва з екрана.
4. Наказ № 217 від 27.03.07 «Про розвиток системи аграрної освіти та удосконалення підготовки кадрів для агропромислового комплексу» [Електронний ресурс] // МЕГА-НаУ : професійна юридична система. — Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1021.3639.0>. — Назва з екрана.